

Motion till riksdagen

1989/90:N325

av Lars Norberg (mp)

En produktlag

Behovet av en produktlag

För all produktion som befaras leda till att vådliga ämnen, som kan skada mark, luft och vatten eller människor och levande varelser, sprids på grund av tillverkningen skall enligt gällande lagar tillstånd inhämtas. Därvid tar man dock inte hänsyn till den totala omgivningseffekten på grund av produktionen. Detta kan endast göras om man beaktar varje produkt för sig och analyserar dess inflytande på ekosystemen från framtagandet av råvaran till produktion, användning och skrotning. Endast genom sådana analyser kan man avgöra om produktionen är långsiktigt acceptabel med hänsyn till vad solidariteten med natur, nu levande människor och kommande generationer kräver.

(Inom parentes kan nämnas att ordet produktion egentligen är missvisande. Det vi kallar produktion är ju konsumtion av energi och råvaror för att omvandlas till för människor användbara former. Ordet produktion borde egentligen förbehållas processer som minskar entropin på jorden och det innebär huvudsakligen fotosyntesens uppbyggnad av komplicerade strukturer från enklare. I denna motion används dock ordet produktion i konventionell betydelse.)

Livscykel-specifikationer

Miljöpartiet de gröna har i flera motioner krävt att produktionsprocesserna skulle analyseras och deklarerats av de tillverkande företagen i form av i lag påbjudna livscykel-specifikationer. Det är av stort värde att varutillverkningen på detta sätt analyseras och deklarerats. Nästa steg måste vara att betrakta hela livscykelns tillåtlighet med hänsyn till de ovan nämnda solidaritetskraven, dvs. omsorgen om människans och naturens egna livsförutsättningar och deras rättvisa fördelning.

Varukoncession

En produktlagstiftning bör införas. Byggt på livscykel-specifikationens analys skall en varukoncessionsnämnd fastställa varans tillåtlighet och ställa de krav som behövs för att produkten skall kunna accepteras.

En portalparagraf i en sådan lag skulle kunna lyda:

Varje tillverkare av en vara eller nytthet som under tillverkningsprocessen, vid sitt användande eller vid sin kassation ger upphov till för människor och/eller natur vådliga ämnen skall söka tillstånd för produktionen av denna vara.

Tillstånd till produktion av vara som är förknippad med framställning av vådliga biprodukter eller vådligt avfall skall endast ges om dessa produkter ger en försumbar effekt på ekosystemet eller om betryggande planer finns för att ta om hand de vådliga ämnena på ett för människor och natur långsiktigt betryggande sätt. Föreligger inte planer och garantier för att så sker skall produkten förbjudas.

Samma krav skall ställas på importör av en vara.

Ohållbart dagsläge

Det är uppenbart att det i dag framställs varor och produceras elektricitet etc. som leder till biprodukter eller skrotningsprodukter som är vådliga och för vilka inga acceptabla planer finns för omhändertagandet. Planerna på att avskaffa det kommunala vetot är ett otvetydigt bevis på detta.

Införandet av en produktlag är givetvis ett behov inte bara i Sverige utan globalt, om mänskligheten på sikt skall ha drägliga livsbetingelser eller livsbetingelser över huvud taget.

Utredningskrav

Det är salunda i högsta grad angeläget att förslag till lag om produktkoncession utarbetas. En statlig utredning bör tillsättas för att ta fram ett sådant förslag.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en statlig utredning bör tillsättas med uppgift att utarbeta ett lagförslag om produktkoncession, i enlighet med vad i motionen anförts.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att borttagandet av det kommunala vetot är en ur miljösynpunkt oacceptabel åtgärd.

Stockholm den 25 januari 1990

Lars Norberg (mp)